

Biológiailag hatásos új szteroidszármazékok szintézise

Wölfling János (SZTE Szerves Kémiai Tanszék)

A szteroidok a természetes szerves vegyületek egyik fontos csoportját alkotják. Biológiai hatásuk sokrétű és jól ismert. Napjaink szteroidkémiai kutatásainak egyik fő iránya a természetes származékok szintetikus módosításával azok eredeti biológiai hatásának csökkentése, vagy akár megszüntetése. Ezzel párhuzamosan ugyanakkor más jellegű farmakológiai hatás kerülhet előtérbe. A természetes szteroidok merev vázzal és több kiralitáscentrummal rendelkeznek, így – a módosult biológiai hatáson túlmenően – a különböző szintézismódszerekkel történő átalakításuk kiváló lehetőséget biztosít a reakciók kemo-, régio- és sztereoselektivitásának tanulmányozására is. Kutatócsoportunk az utóbbi időszakban elsősorban nemi hormonok (ösztrán-, androsztán- és pregnánvázas vegyületek) szerkezetmódosításával, ezen belül gyűrűfelnyílási és gyűrűzárási reakciókkal, új funkciós csoportoknak, illetve heteroatomoknak a molekulába történő bevitelével, egyes kiralitáscentrumok konfigurációjának megváltoztatásával, heterociklusos és hibrid vegyületek előállításával foglalkozik. Az új származékok közül számos mutat jelentős mértékű citosztatikus hatást. Az előadás néhány jellemző példán keresztül mutatja be a tématerületen elért eredményeinket.